

Dannebrogsviden

Højesteretsdommen

Af Søren Cruys-Bagger fra Nationalt videncenter om Dannebrog
Flagkonsulent i Danmarks-Samfundet. Udarbejdet august 2023.

Højesteret afgjorde den 22. juni 2023, at der ikke er lovhjemmel til at forbyde folk i at flage med andre landes nationalflag. Det har hidtil været den almindelige opfattelse ikke alene i befolkningen men også i Justitsministeriet, som har administreret efter en bekendtgørelse fra 1915.

Denne udgave af Dannebrogsviden handler om dommen om flagning med udenlandske nationalflag i Danmark.

Tidsforløbet

En borger blev tiltalt for brud på flagreglerne efter han i april 2018 hejste det amerikanske flag "Stars and Stripes" i sin flagstang ved sin bolig i Nr. Bjert lige uden for Kolding. Baggrunden for tiltalen var en bekendtgørelse fra 1915 om flagning med fremmede landes nationalflag, som skulle gøre det ulovligt at flage med en anden nations flag. Det førte i første omgang til en sag der blev rejst i byretten, hvor borgeren blev frifundet for ulovlig flagning. Afgørelsen blev af anklagemyndigheden anket til landsretten, hvor det endte med at borgeren blev dømt. Herefter ansøgte den dømte om muligheden for at få sagen prøvet ved Højesteret.

Borgeren ønskede at få afklaret om der faktisk er det retslige grundlag for at håndhæve en over 100 år gammel bekendtgørelse, som er lavet under anderledes omstændigheder end i dag.

Bekendtgørelse nr. 103 af 10. april 1915 om Forbud mod at benytte fremmede Nationalflag – nu ophævet den 22. juni 2023

I Tilslutning til de gældende Bestemmelser, jfr. kgl. Resolution af 7de Juli 1854, bekendtgjort ved Justitsministeriets Cirkulære af 2den August 1854, forbydes det her i Landet at hejse andet Flag end Dannebrog, ligesom det forbydes under aaben Himmel, samt i Gæstgiverier, Beværtninger og andre offentligt tilgængelige Lokaler at benytte krigsførende Magters Flag, være sig til Udsmykning eller paa anden Maade.

... Overtrædelse af nærværende Bekendtgørelse straffes efter Lov Nr. 200 af 9de September 1914, Tillæg til almindelig borgerlig Straffelov af 10de Februar 1866.

Den, der overtræder Bekendtgørelsen, er pligtig til paa Opfordring af vedkommende Politimyndighed at udlevere det ulovlig benyttede Flag, og dette kan da tages i Forvaring af det offentlige, indtil den Sag, som snarest vil være at anlægge i Anledning af Overtrædelsen, er endelig afsluttet. Denne Bekendtgørelse træder straks i Kraft.

Kan man som borger blive straffet for noget som ikke står i straffeloven?

Det skal klart og tydeligt stå i loven, om noget er strafbart. Højesteret siger med sin afgørelse, at det ikke er strafbart at flage med "Stars and Stripes" i sin flagstang.

Selve flagforbuddet, som regeringen nu har fjernet, stammer fra 1915. Det danske forbud stammede fra en tid hvor et nationalflag alene blev brugt af Kongen og landets statsmagt. Derfor kunne man i krigslignende situationer skabe forvirring om, hvem der var hvem og på hvilken side i en væbnet konflikt man var hvis alle mulige borgere anvendte fremmede nationalflag. Forbuddet fra 1915 bygger på en bekendtgørelse, som igen bygger på en kongelig resolution fra 1833 som var i enevældens tid. Praksis baserede sig derfor alene

på den kongelige resolution der forbød flagning med nogen som helst former for nationalflag. Det gjaldt også Dannebrog. Noget, der så siden blev ændret, så man som borger godt måtte flage med Dannebrog og en række andre flag.

I 1915 var det afgørende for Danmark at værne om sin neutralitet over for de krigsførende nationer i Første Verdenskrig. Derfor underskrev daværende justitsminister og senere konseilspræsident Carl Theodor Zahle fra det radikale venstre en bekendtgørelse om forbud mod at benytte fremmede nationsflag. Bekendtgørelsen blev aldrig gjort til en egentlig lov.

Bekendtgørelsen fra 1915 har i over et hundrede år reguleret området. Det har aldrig handlede om at give Dannebrog en særlig status. Regeringen var primært optaget af, at andre ikke måtte tro, at Danmark ikke var neutralt.

En mand blev i 1934, efter at være blevet frifundet både ved byretten og ved landsretten, alligevel dømt ved Højesteret for den strafbare handling at have flaget med Sovjetunionens flag. Flaget er et almindeligt rødt flag, med en hammer krydset med et segl og en rød stjerne i øverste venstre hjørne.

Nu er det tilladt at flage med alle flag

Dommen betyder at det ikke længere er strafbart at flage med andre flag end Dannebrog i Danmark.

En bekendtgørelse er ikke en lov, men den kan have samme virkning, forudsat at den har hjemmel i en lov. Højesteret fandt, at bekendtgørelsen ikke levede op til de hjemmelskrav, "der i dag må stilles ved indgreb af den pågældende karakter i borgernes rettigheder".

Nationalflag er en alvorlig sag

Et nationalflag er en flagdug i bestemte proportioner og farver med eller uden motiv. Nationalflaget skal repræsentere det enkelte land i henhold til det pågældende lands lovgivning. At flage med et lands nationalflag er ikke en privat ytring. Det er en synlig markering af at dette land er et særligt land, præget af sin egen historie og sin egen kultur. Et lands nationalflag er et af de ydre tegn på denne virkelighed.

Den tidligere danske regel om flagning med fremmede landes nationalflag tillod ikke andre flag end Dannebrog i flagstangen, med mindre at politiet havde givet en tidsbegrænset tilladelse på baggrund af en formålsforankret ansøgning.

Efter Højesterets vurdering kan borgerens flagning med fremmede landes nationalflag i dag ikke må anses for at være en overtrædelse af et forbud "til værn for statens forsvars- eller neutralitetsforanstaltninger".

Landsformanden er bekymret

Bjarne Erbo Grønfeldt siger til Kristeligt Dagblad i juni 2023:

"At hejse Dannebrog viser, at man går ind for det danske fællesskab, dansk kultur og danske værdier. At der nu er der frit slag for flagning vil medføre splittelse og en kulturel forurening. Samfundet bliver simpelthen fragmenteret. Derfor er det vigtigt, at vi får en ny retstilstand på området".

Som reaktion på dommen fra Højesteret og Justitsministeriets udmelding har Danmarks-Samfundet nedsat et udvalg, der vil komme med et lovforslag, som kan understøtte Folketingets videre arbejde.

